

citizens

door Necker van Naem

ONDERZOEK CORONAVIRUS III – MAART
2020

Inleiding

AANLEIDING VAN HET ONDERZOEK

Het coronavirus houdt iedereen bezig en heeft grote impact op het dagelijks leven in Nederland. Citisens onderzoekt hoe Nederlanders hiermee omgaan en hoe ze het optreden van de overheid evalueren.

In deze rapportage vindt u de mening van 2.950 leden van het Citisens-panel. Eerst leest u een samenvatting van de resultaten. Hierna volgen de onderzoeksresultaten en de onderzoeksverantwoording.

Samenvatting

SAMENVATTING

Meerderheid is vóór de maatregelen

Ongeveer vier op de vijf Nederlanders vindt zowel de maatregelen als de communicatie van de overheid goed tot zeer goed.

Zorgen over economie en gezondheid

Meer mensen maken zich zorgen over de gezondheid en het werk en inkomen van mensen in hun omgeving dan om dat van henzelf. Een kwart van de Nederlanders is bezorgd om hun eigen werk en inkomen en ongeveer een derde over hun eigen gezondheid.

Nederlanders houden zich aan de voorschriften

Een ruime meerderheid van de Nederlanders geeft aan zich meestal of altijd aan de voorschriften van de overheid te houden. Zo houdt bijvoorbeeld ruim de helft van de Nederlanders meestal 1,5 meter afstand tot anderen, en schudt bijna 90% van de Nederlanders geen handen meer.

Betrokkenheid

Iets minder dan de helft van de Nederlanders geeft aan iets extra's te doen voor mensen in hun omgeving vanwege het coronavirus. Dat doen ze vooral voor ouderen en kwetsbare mensen, bijvoorbeeld door te bellen of boodschappen voor ze te doen.

2.950
respondenten

Het onderzoek is uitgezet onder leden van het Citisens-panel.
2.950 panelleden vulden de vragenlijst in.

citizens

door Necker van Naem

Onderzoeksresultaten - algemeen

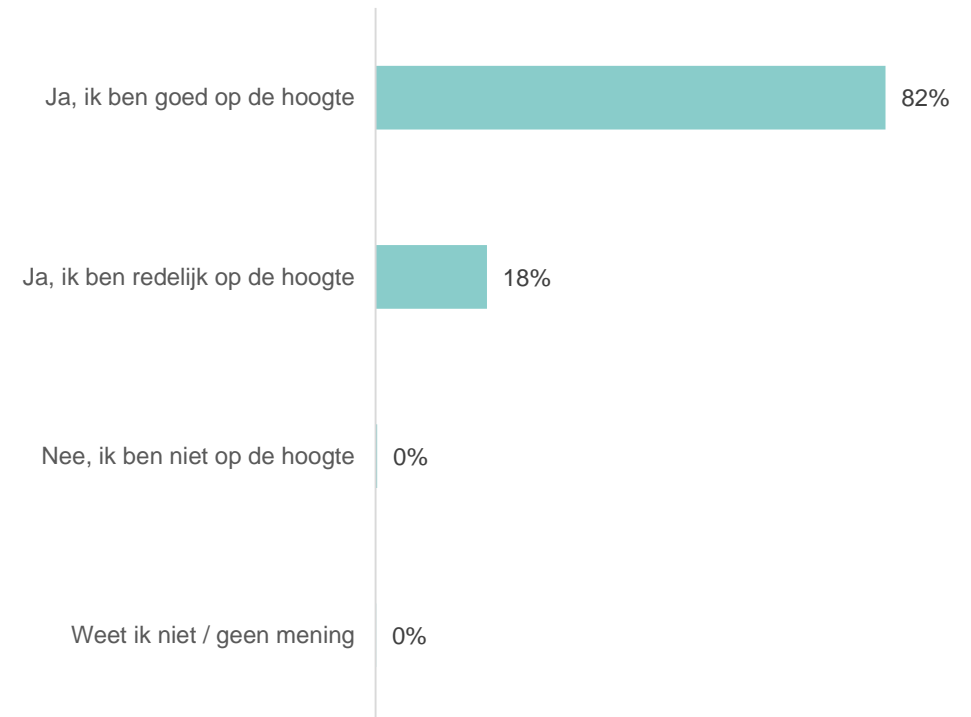
Onderzoeksresultaten - algemeen

NEDERLANDERS ZIJN OP DE HOOGTE

Bijna alle Nederlanders zijn op de hoogte van de nieuwste maatregelen van de overheid. Meer dan 80% is goed op de hoogte, 18% is redelijk op de hoogte.

Bent u op de hoogte van de nieuwste maatregelen van de overheid tegen het coronavirus?

N= 2950

citizens

door Necker van Naem

Onderzoeksresultaten - zorgen

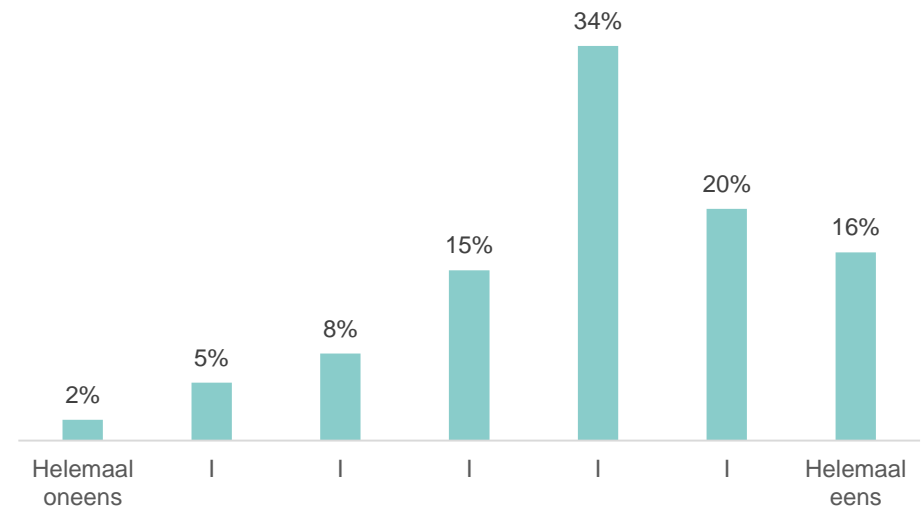
Onderzoeksresultaten - zorgen

GROEIENDE BEZORGDHEID

Ongeveer 70% van de Nederlanders maakt zich zorgen over de uitbraak van het coronavirus. 15% staat er neutraal in, en ongeveer 7% maakt zich niet of helemaal niet zorgen.

Ik maak me zorgen over de uitbraak van het coronavirus

N= 2945

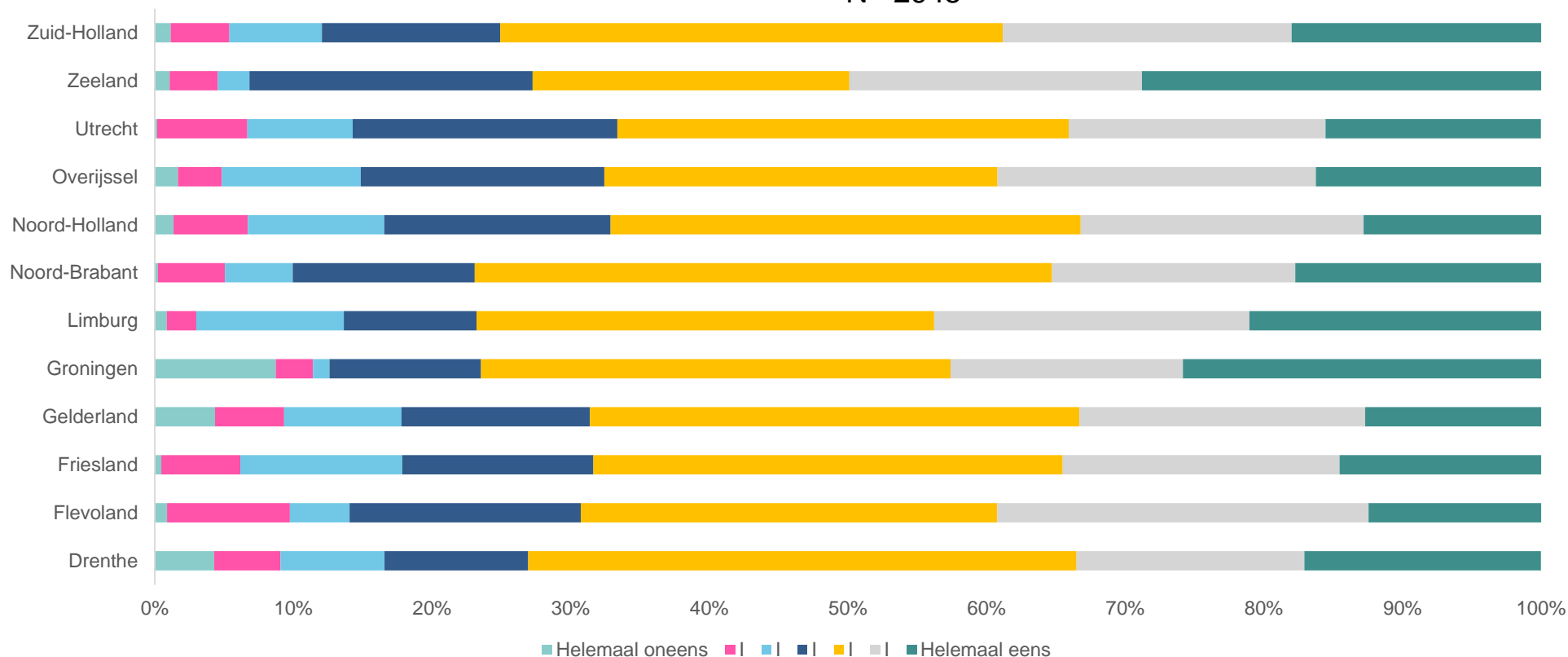
Onderzoeksresultaten - zorgen

BEZORGDHEID PER PROVINCIE

In Noord-Brabant, Limburg en Groningen maken relatief de meeste mensen zich zorgen, in Utrecht het minst.

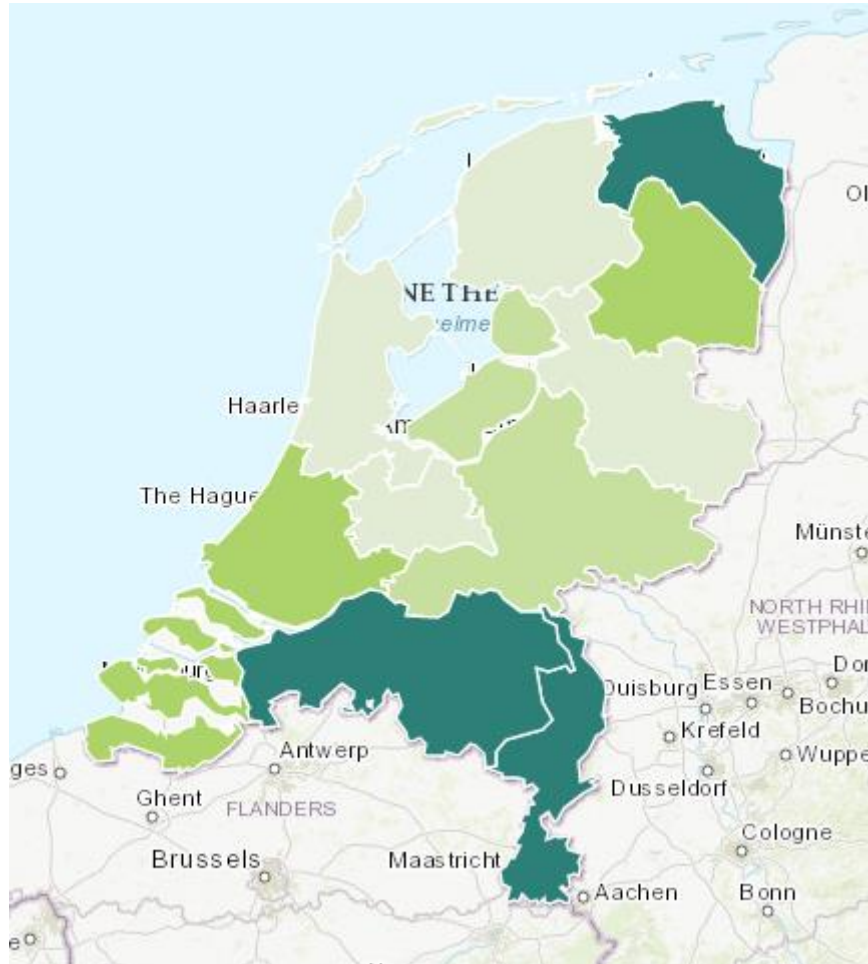
Ik maak me zorgen over de uitbraak van het coronavirus, uitgesplitst naar provincie

N= 2945

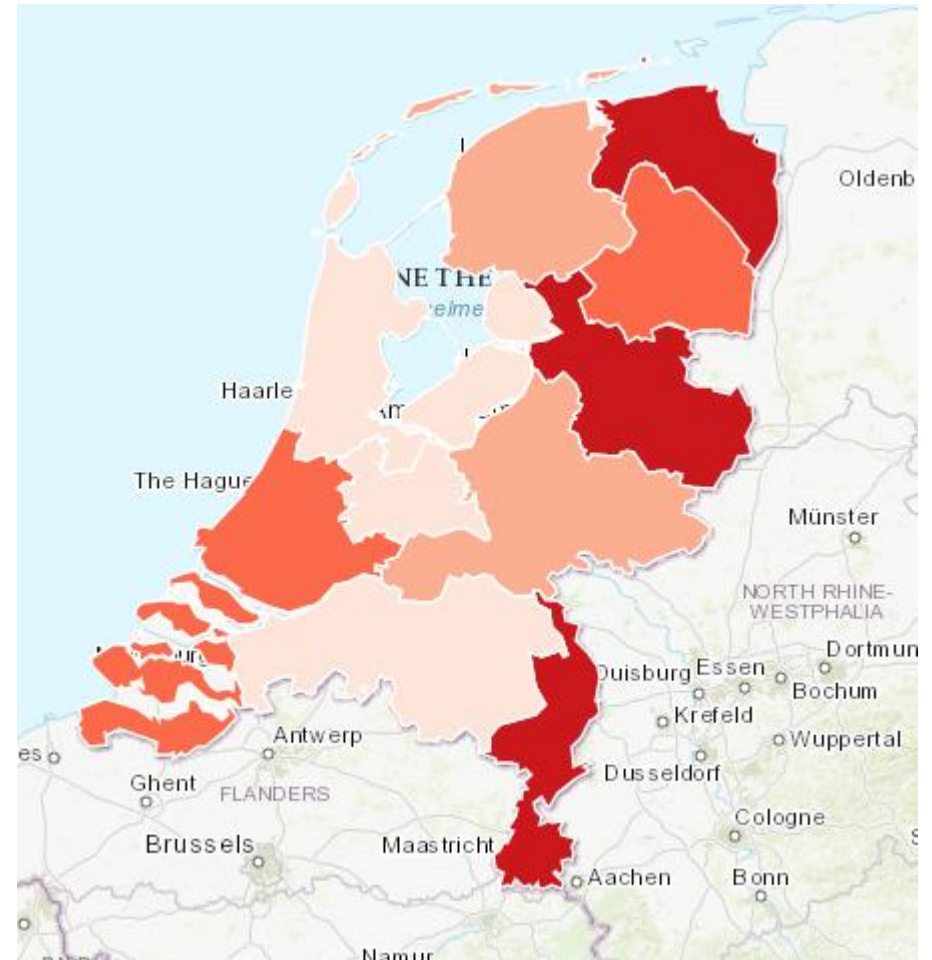

Geografische spreiding bezorgdheid

Toename bezorgdheid in één week

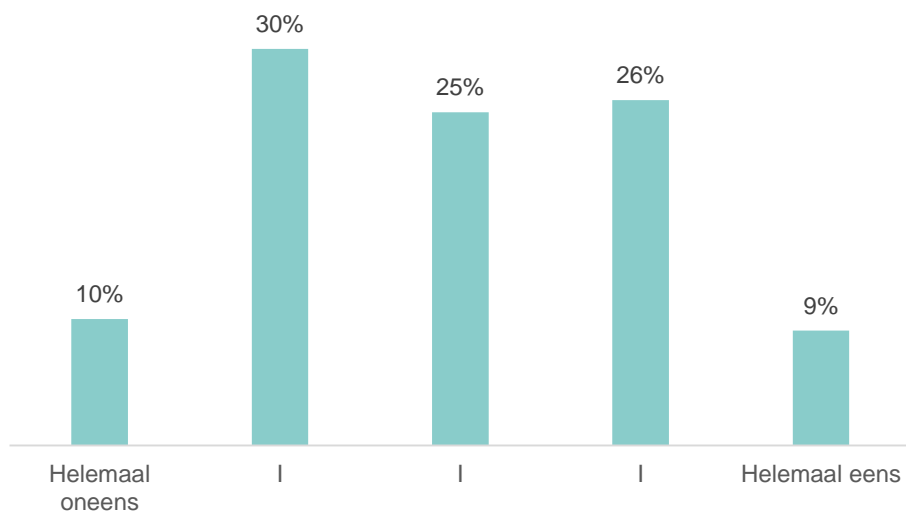
Onderzoekresultaten - zorgen

ZORGEN OVER GEZONDHEID

Ruim een derde van de Nederlanders maakt zich enigszins of helemaal zorgen over de eigen gezondheid. Meer Nederlanders maken zich zorgen over mensen in hun omgeving: daarbij loopt het aandeel dat zich zorgen maakt tot boven de 70%.

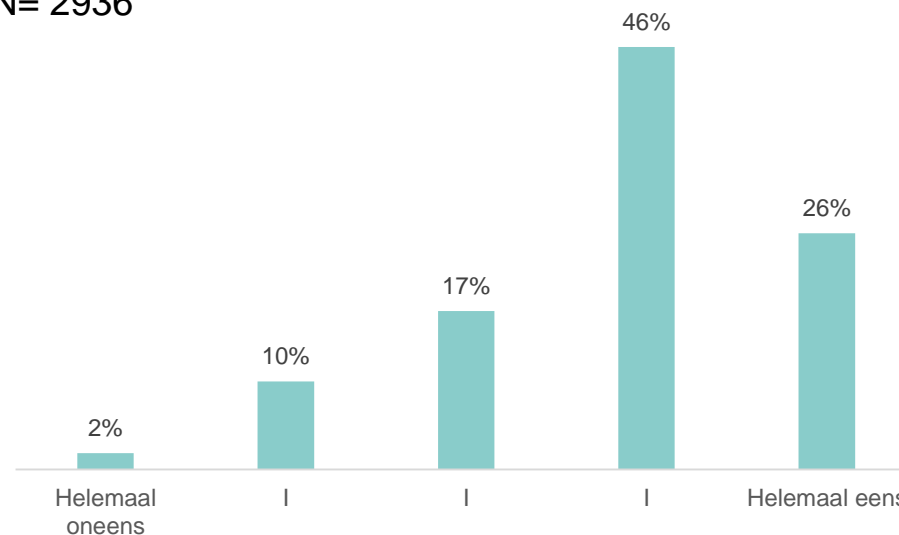
Ik maak me zorgen over mijn eigen gezondheid

N= 2919

Ik maak me zorgen over de gezondheid van mensen in mijn directe omgeving (vrienden en familie)

N= 2936

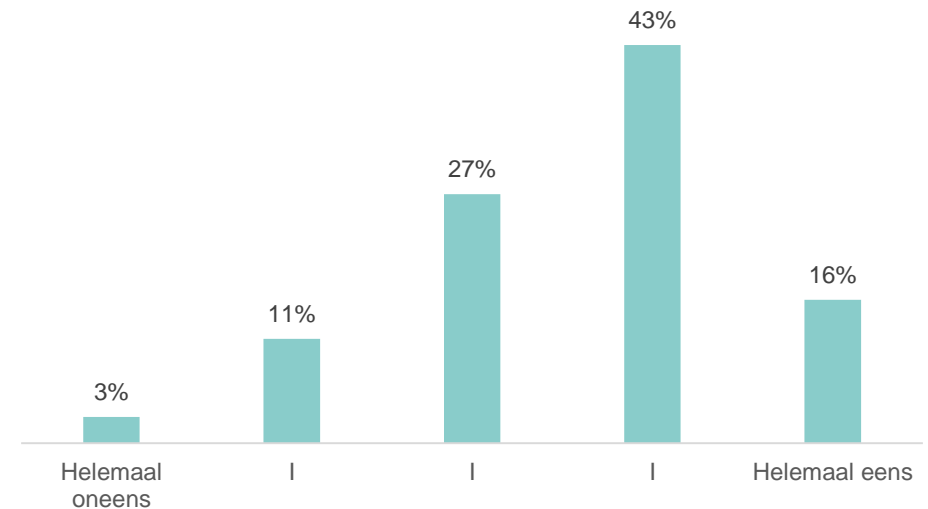
Onderzoekresultaten - zorgen

ZORGEN OVER GEZONDHEID

Bijna 60% van de Nederlanders maakt zich enigszins of heel erg zorgen over de gezondheid van de Nederlandse bevolking. Ruim een kwart kiest het midden tussen wel en niet zorgen maken.

Ik maak me zorgen over de gezondheid van de Nederlandse bevolking

N= 2929

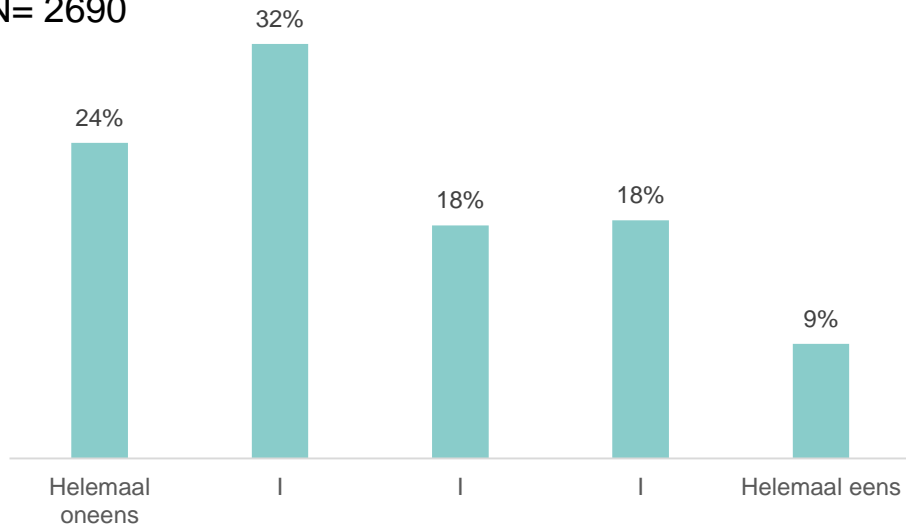
Onderzoekresultaten - zorgen

ZORGEN OVER ECONOMIE

Ongeveer een kwart van de Nederlanders maakt zich zorgen over het eigen werk en/of inkomen. Als het gaat het werk en/of inkomen van mensen in hun omgeving, maakt de helft van de Nederlanders zich zorgen.

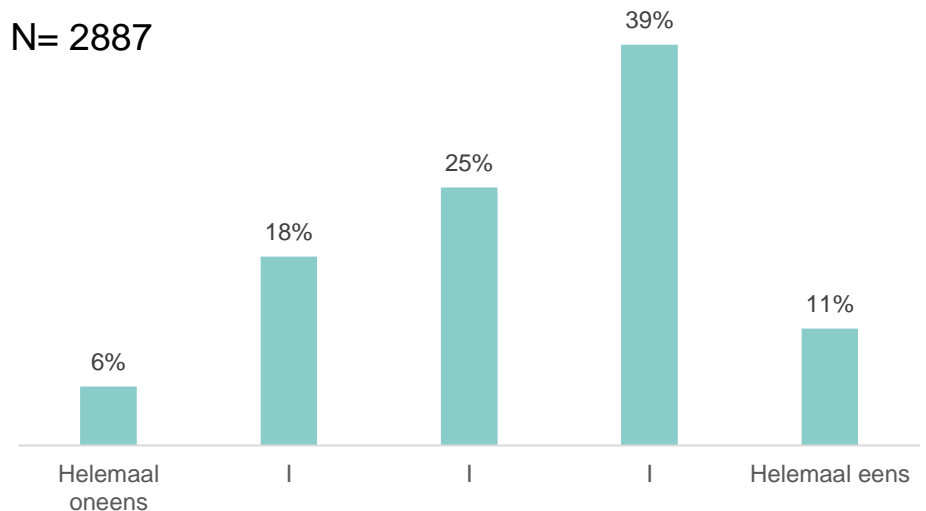
Ik maak me zorgen over mijn eigen werk en/of inkomen

N= 2690

Ik maak me zorgen over het werk en/of inkomen van mensen in mijn omgeving (vrienden en familie)

N= 2887

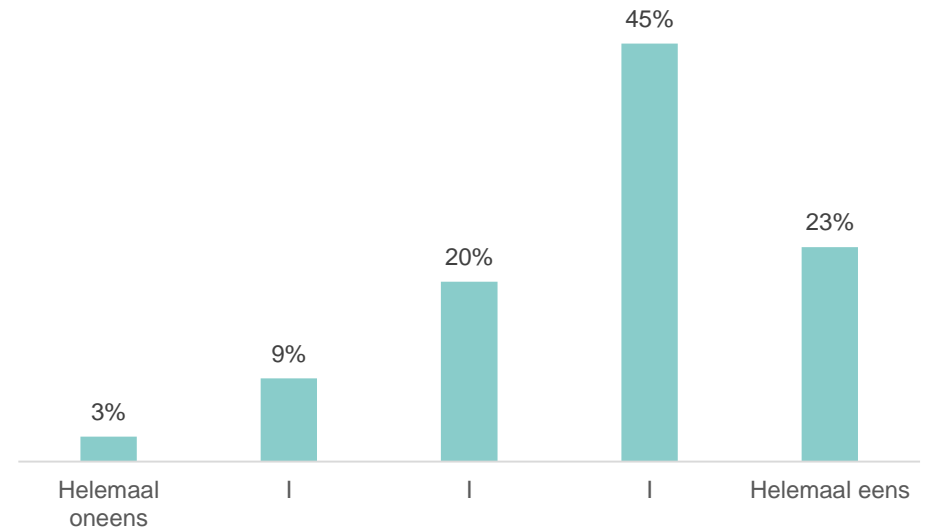
Onderzoeksresultaten - zorgen

ZORGEN OVER ECONOMIE

Bijna een kwart van de Nederlanders maakt zich erg zorgen over de Nederlandse economie, 45% enigszins. Een vijfde van de Nederlanders kiest het midden tussen eens en oneens bij deze stelling.

Ik maak me zorgen over de Nederlandse economie

N= 2938

citizens

door Necker van Naem

Onderzoeksresultaten - gedrag

Onderzoeksresultaten - gedrag

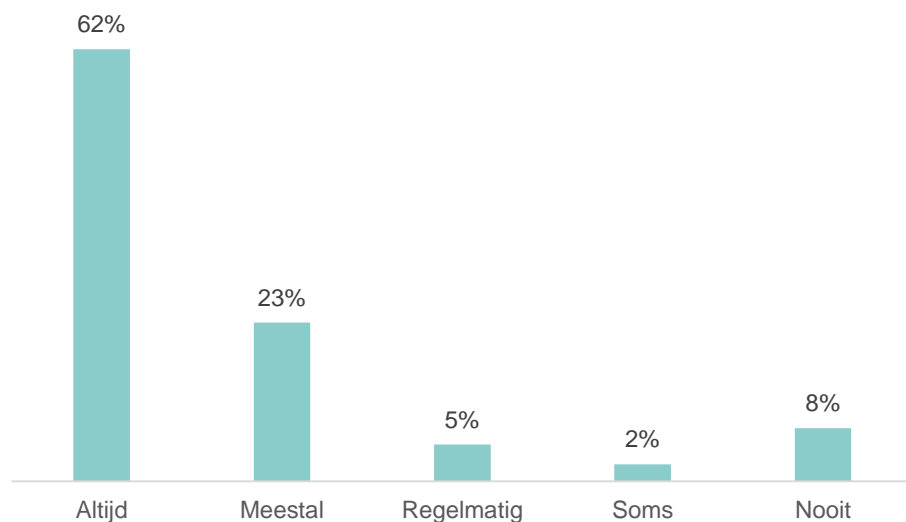
VOORSCHRIFTEN

Een ruime meerderheid van de Nederlanders houdt zich altijd of meestal aan de voorgeschreven maatregelen.

De overheid adviseert alle Nederlanders om een aantal maatregelen te nemen in hun dagelijks leven. In hoeverre houdt u zich aan de volgende voorschriften?

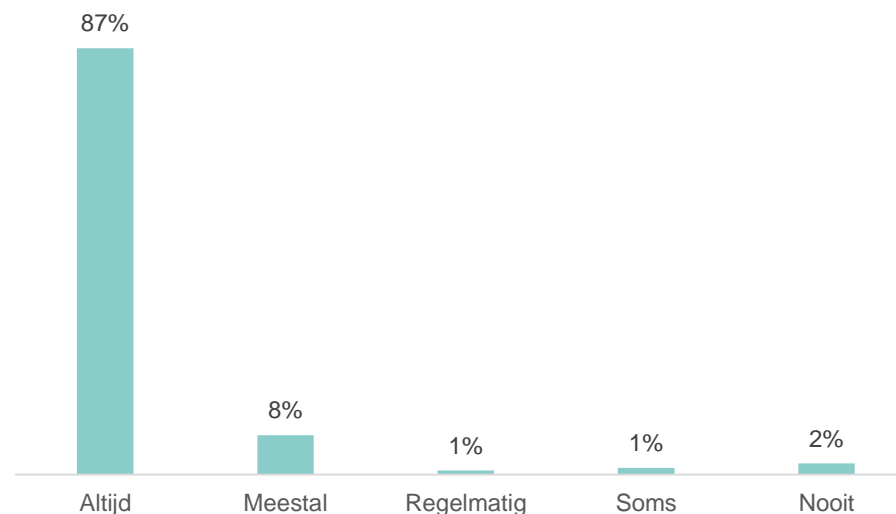
Thuis werken (indien mogelijk):

N= 2050

Geen handen meer schudden:

N= 2947

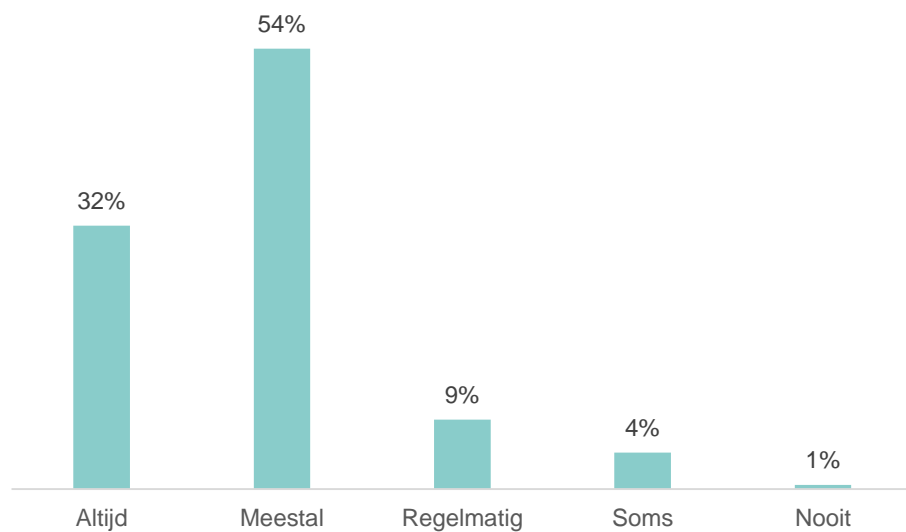

Onderzoeksresultaten - gedrag

VOORSCHRIFTEN

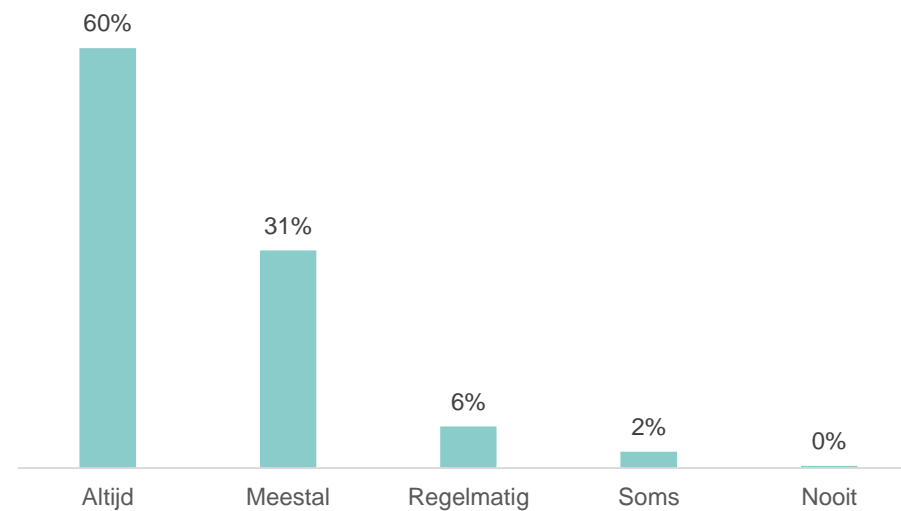
1,5 meter afstand houden:

N= 2945

Goed handen wassen:

N= 2950

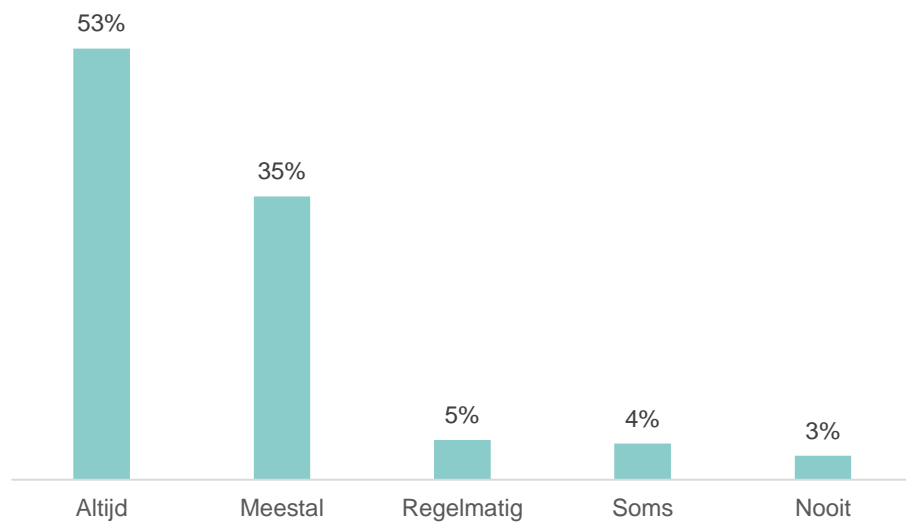

Onderzoeksresultaten - gedrag

VOORSCHRIFTEN

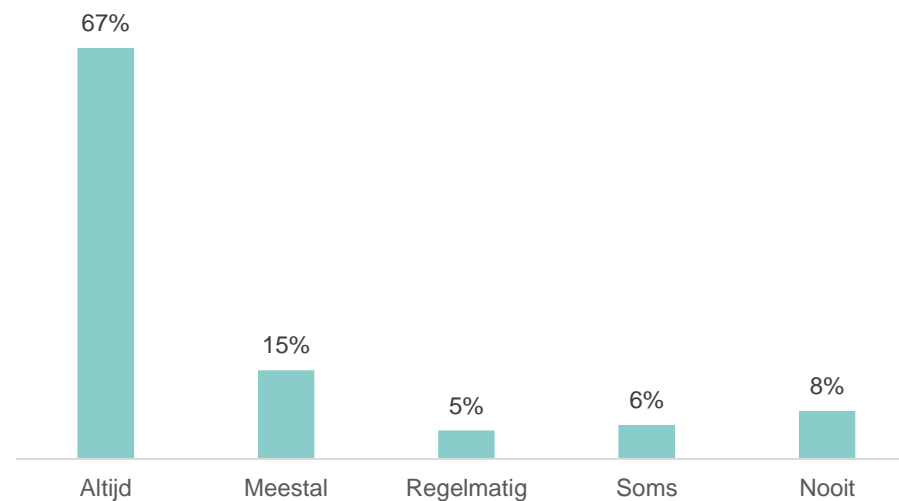
In de elleboog niezen en hoesten:

N= 2910

Papieren zakdoekjes gebruiken:

N= 2913

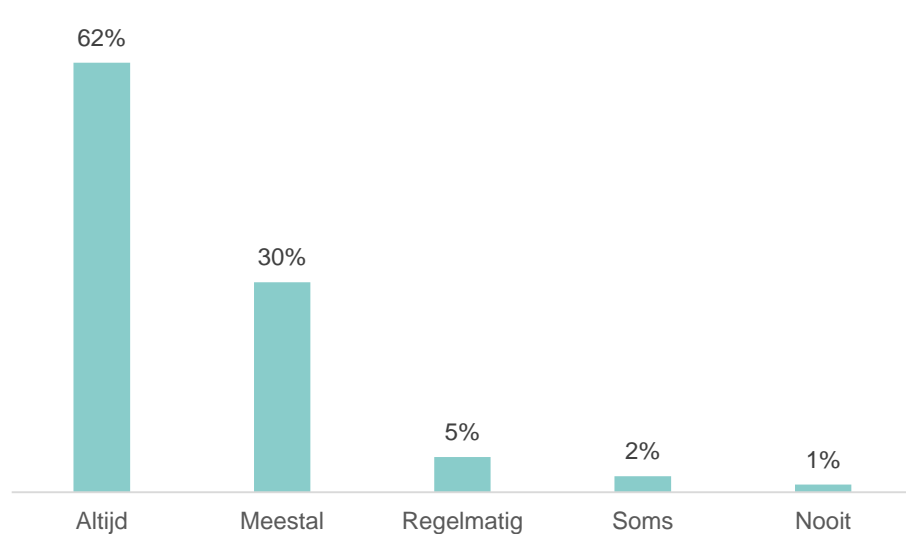

Onderzoekresultaten - gedrag

VOORSCHRIFTEN

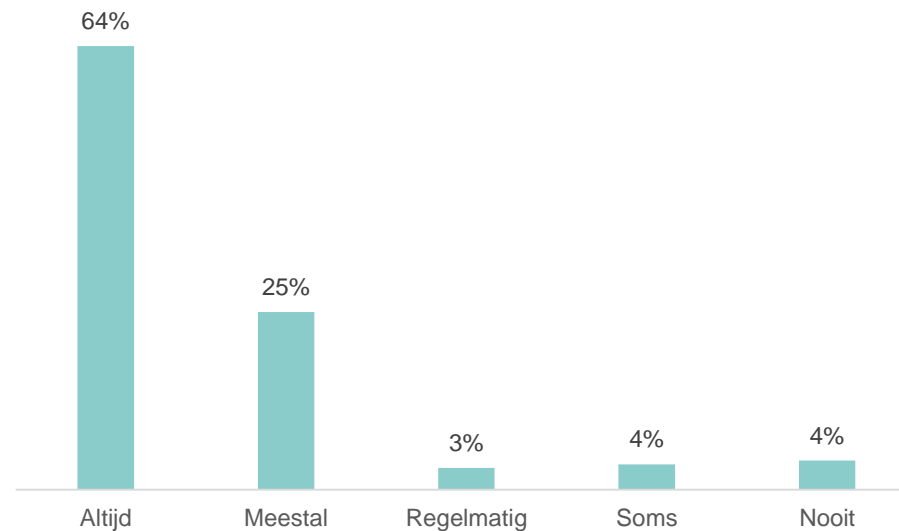
Groepen mensen vermijden:

N= 2948

Thuis blijven bij verkoudheid:

N= 2806

citizens

door Necker van Naem

Onderzoeksresultaten - werk

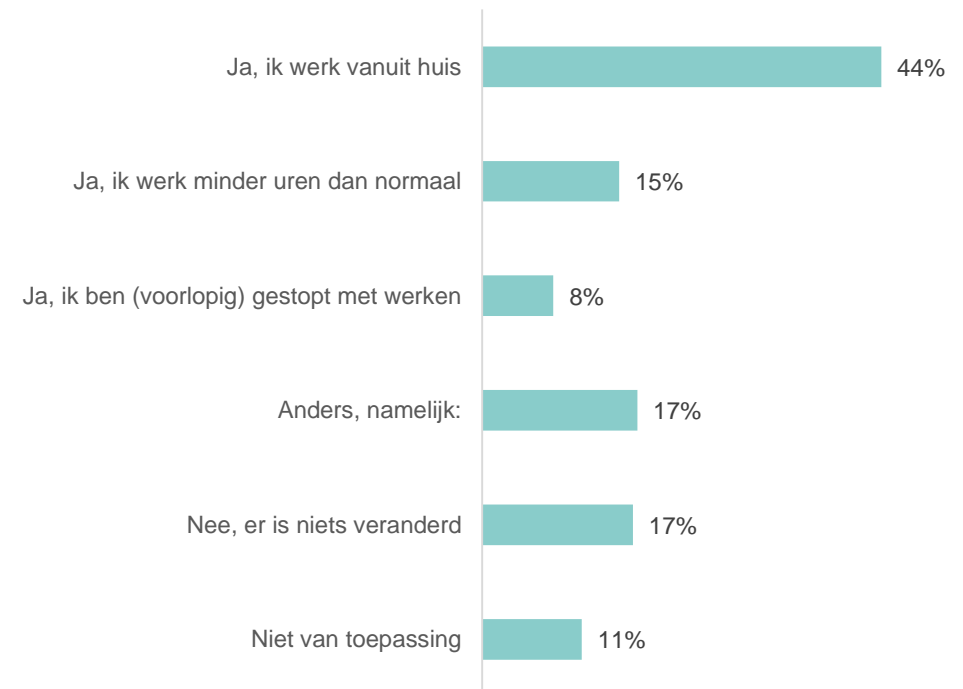
Onderzoeksresultaten - gedrag

VEEL THUISWERK EN MINDER UREN

Voor minder dan een vijfde van de Nederlanders is niets veranderd in de manier van werken sinds 15 maart. Alle andere werkenden merken wel iets: vooral werken vanuit huis en minder uren dan normaal werken spelen vaak een rol.

Is er na 15 maart voor u iets veranderd in de manier waarop u werkt? Meerdere antwoorden mogelijk.

N= 2061

citizens

door Necker van Naem

Onderzoeksresultaten – iets doen voor elkaar

Onderzoeksresultaten – iets doen voor elkaar

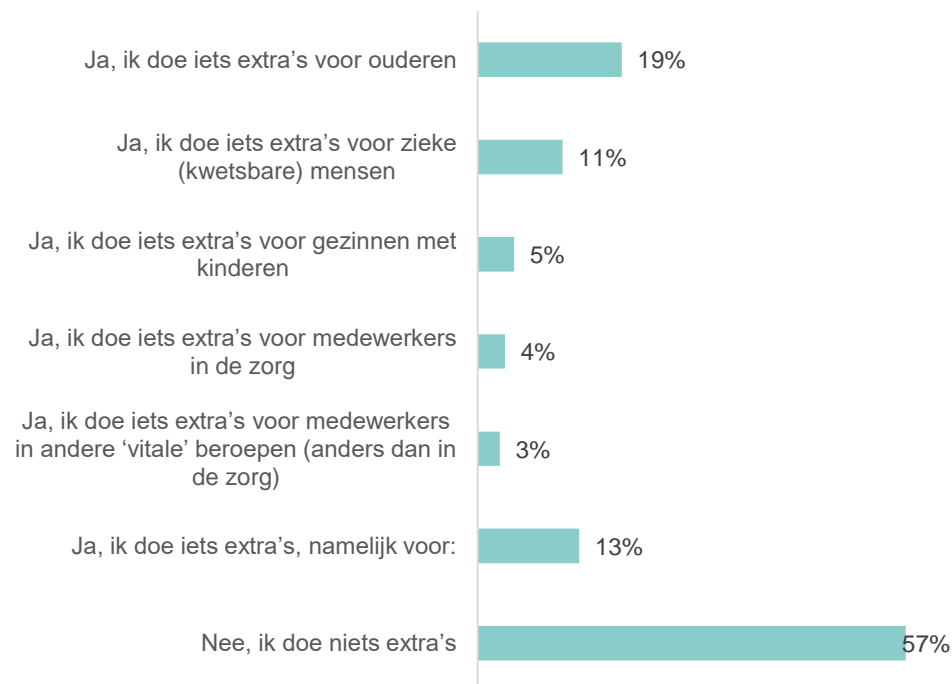
IETS EXTRA'S DOEN

Meer dan de helft van de Nederlanders doet niet iets extra's in deze periode. Als reden hiervoor geven veel van hen aan dat ze juist zelf een steuntje in de rug kunnen gebruiken, bijvoorbeeld vanwege hun leeftijd of doordat de kinderen nu thuis blijven van school.

Veel Nederlanders die wel wat extra's doen, doen dat vooral voor ouderen en kwetsbare of zieke mensen. Bij de vraag 'Kunt u een voorbeeld geven van wat u extra doet?' gaven deelnemers aan het onderzoek vaak voorbeelden van boodschappen doen of vaker bellen.

Doet u iets extra's voor mensen in uw omgeving vanwege het coronavirus? Meerdere antwoorden mogelijk.

N= 2950

citizens

door Necker van Naem

Onderzoeksresultaten - sentimenten

Onderzoeksresultaten - sentimenten

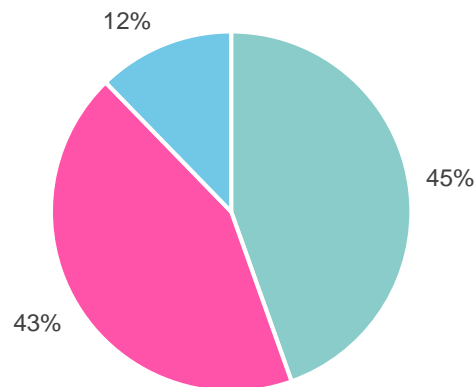
VEEL THUISWERK EN MINDER UREN

Van de mensen met kinderen laat ongeveer 45% de kinderen wel buiten spelen, en ongeveer 43% niet.

Een ruime meerderheid van de Nederlanders gaat niet zoals gewoonlijk op bezoek bij vrienden en familie.

Ik laat mijn kinderen lekker buiten spelen

N= 900

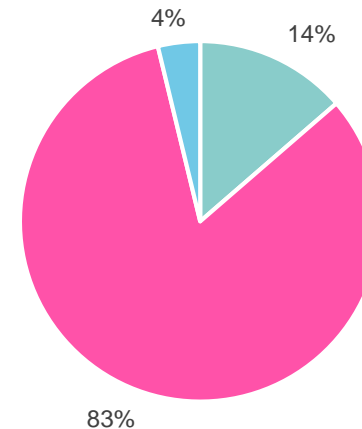

- Ja, deze uitspraak past bij mij
- Nee, deze uitspraak past niet bij mij
- Weet ik niet/geen mening

Hieronder volgen hieronder een aantal uitspraken. Kunt u aangeven of deze uitspraken bij u passen?

Ik ga gewoon op bezoek bij vrienden en familie

N= 2950

- Ja, deze uitspraak past bij mij
- Nee, deze uitspraak past niet bij mij
- Weet ik niet/geen mening

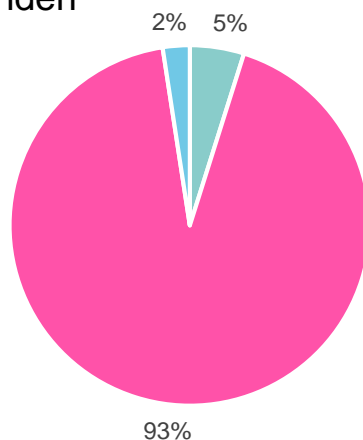
Onderzoekresultaten - sentimenten

VEEL THUISWERK EN MINDER UREN

Meer dan 90% van de Nederlanders zou als het aan hen lag, niet naar het café gaan. Ook een zogenaamd 'lockdown-feestje' kan op weinig instemming rekenen.

Als het aan mij lag, ging ik naar het café om een biertje te drinken met vrienden

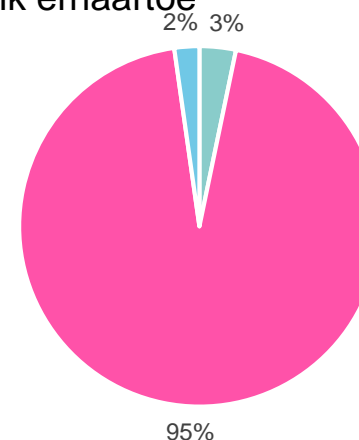
N= 2950

- Ja, deze uitspraak past bij mij
- Nee, deze uitspraak past niet bij mij
- Weet ik niet/geen mening

Als vrienden of familie een 'lockdown-feestje' organiseren, ga ik ernaartoe

N= 2950

- Ja, deze uitspraak past bij mij
- Nee, deze uitspraak past niet bij mij
- Weet ik niet/geen mening

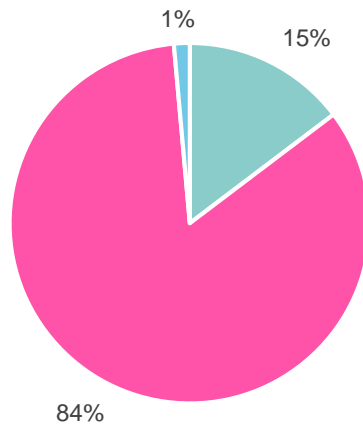
Onderzoeksresultaten - sentimenten

VEEL THUISWERK EN MINDER UREN

15% van de Nederlanders heeft extra boodschappen ingeslagen.

Ik heb extra boodschappen ingeslagen, nu alles nog op voorraad is

N= 2950

- Ja, deze uitspraak past bij mij
- Nee, deze uitspraak past niet bij mij
- Weet ik niet/geen mening

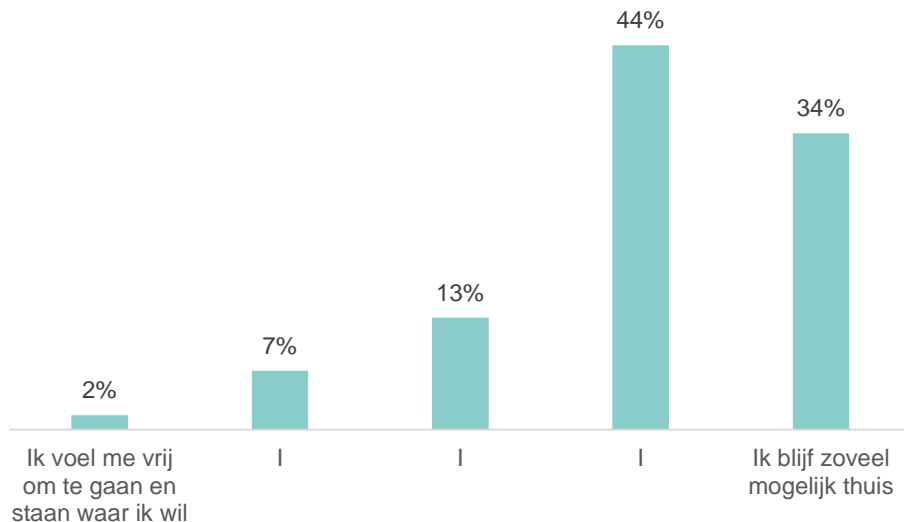
Onderzoeksresultaten - sentimenten

NEDERLANDERS BLIJVEN VEEL THUIS

Een ruime meerderheid van de Nederlanders voelt zich niet vrij om te gaan en staan waar ze willen. Bijna vier op de vijf Nederlanders neigt vooral naar de uitspraak 'ik blijf zoveel mogelijk thuis'.

Wat past het beste bij u?

N= 2944

citizens

door Necker van Naem

Onderzoeksresultaten - overheid

Onderzoeksresultaten - overheid

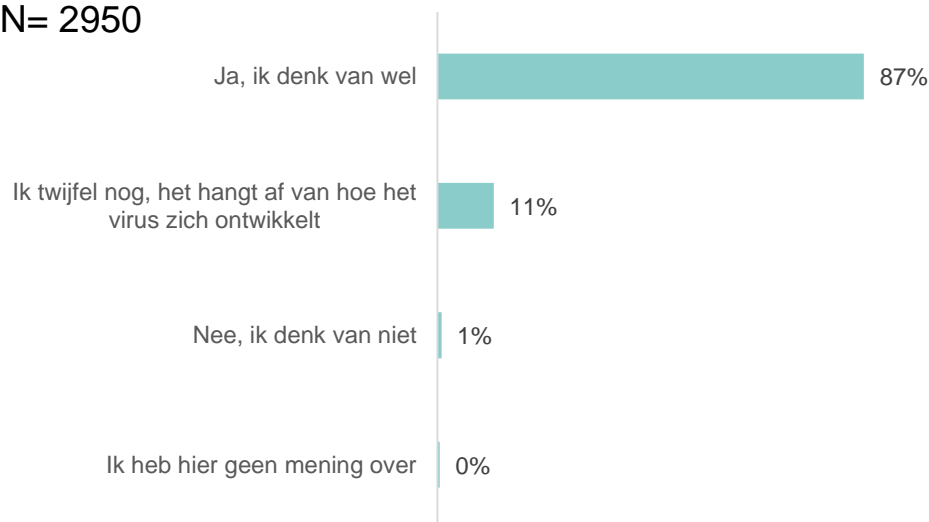
MEERDERHEID VERWACHT VERLENGING

Een ruime meerderheid van de Nederlanders verwacht verlenging van de overheidsmaatregelen.

Ruim 70% van de Nederlanders heeft vertrouwen in de overheid bij de aanpak van het coronavirus.

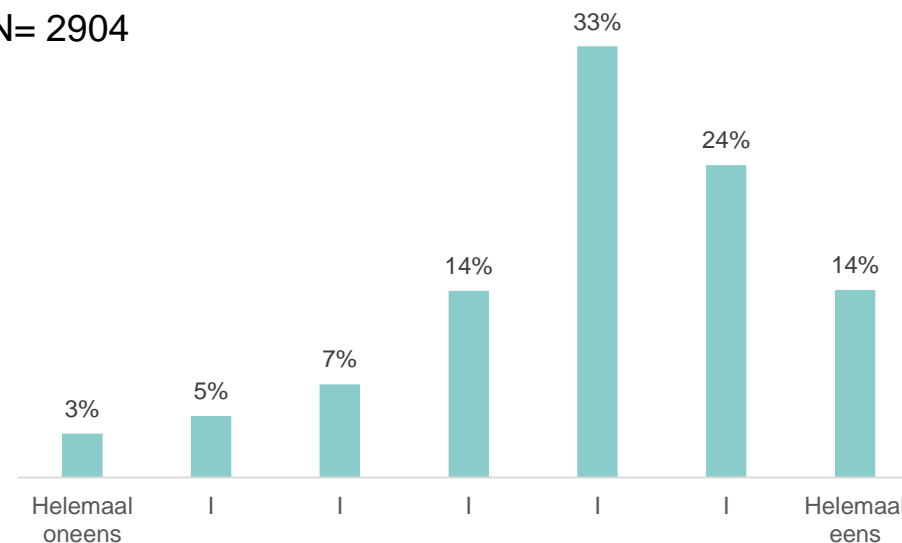
De maatregelen die de overheid op 15 maart aankondigde zijn in ieder geval tot en met 6 april van kracht. Verwacht u dat de overheid deze periode verlengt tot na 6 april?

N= 2950

Ik vertrouw erop dat de Nederlandse overheid goed kan omgaan met de uitbraak van het coronavirus in Nederland

N= 2904

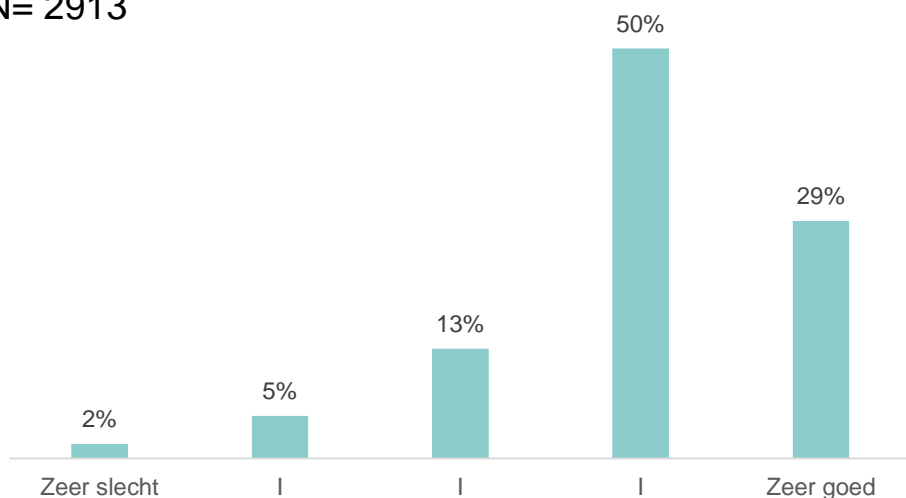
Onderzoekresultaten - overheid

STEUN VOOR MAATREGELEN OVERHEID

Zowel de maatregelen van de overheid als de communicatie daarbij kunnen op veel steun rekenen onder Nederlanders. Ongeveer vier op de vijf vindt de maatregelen en communicatie goed tot zeer goed.

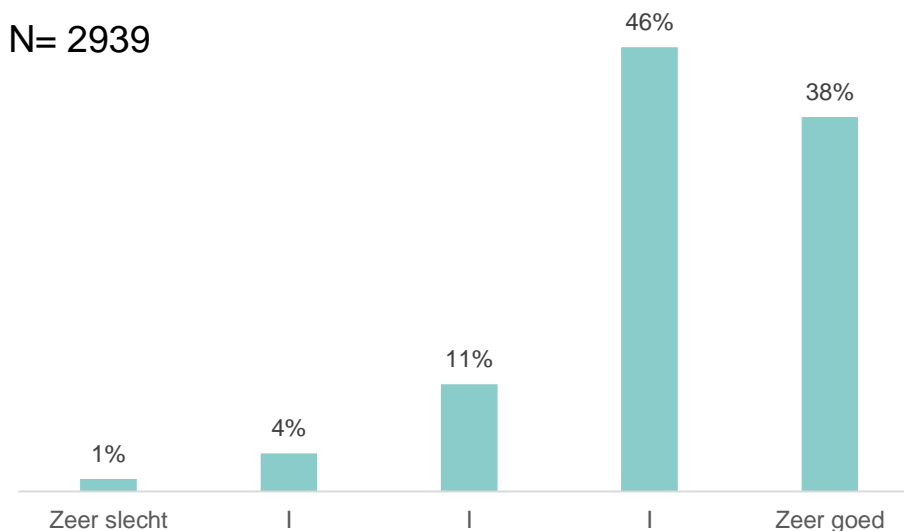
Wat vindt u van de maatregelen die de overheid op 15 maart heeft aangekondigd tegen verdere verspreiding van het coronavirus?

N= 2913

Wat vindt u van de manier waarop de overheid communiceert over het coronavirus en de genomen maatregelen?

N= 2939

citizens

door Necker van Naem

Onderzoeksverantwoording

Onderzoeksverantwoording

ONDERZOEKSVERANTWOORDING

Voor het online onderzoek naar de meningen over het coronavirus zijn leden van het Citisens-panel door middel van een e-mail uitgenodigd om deel te nemen. Het onderzoek liep van 20 maart tot en met 22 maart 2020.

In totaal hebben 2.950 respondenten de vragenlijst ingevuld. De resultaten zijn gewogen naar geslacht en leeftijd. Daarmee zijn de resultaten op deze kenmerken representatief voor de Nederlandse bevolking.

UITGEVOERD DOOR CITISENS

Organisaties zoeken nieuwe vormen om het publiek directer te bevragen en te verbinden. Dat is wat Citisens biedt. Met een veelzijdig team van ervaren onderzoekers, data-analisten en campagnespecialisten werken we dagelijks aan het organiseren van betrokkenheid.

www.citisens.nl // [@citisens_nl](https://twitter.com/citisens_nl)

Citisens | door Necker van Naem
Goeman Borgesiuslaan 77
3515 ET Utrecht
T: 0343 820 380